

Tien varrelta.

Presidentinvaali. Ilahuttava seikka oli, että huolimatta siitä kiihtyneestä mielialasta, joka Olcottin kuoleman jälkeen vallitsi Teosofisessa Seurassa Annie Besantin kuuluisan artikkelin y. m. syitten johdosta, uusi presidenttimme yleisessä äänestyksessä sai niin valtaavan enemmistön puolelleen. Hollanti ja Skandinavia antoivat kaikki äänensä (100 %), Intia, Uusi Seelanti ja Australia 99 %, Saksa 97 %, Italia 93 %, Ranska 90 %, Englanti 82 %, Cuba 80 % ja ainoastaan Pohjois-Amerikka 66 %; yhteensä 90 %. Yhdeksän kymmenesosaa Seuran kaikista jäsenistä valitsivat siis yksimielisesti eversti Olcottin ja Mestarein ehdokkaan, Mrs. Annie Besantin. Erittäin juhlallinen oli hetki, jolloin uusi presidentti suuressa teosofikokouksessa Lontoossa ilmotti ottavansa vastaan vastuunalaisen toimensa. Tämä tapahtui Queen's Hall'in suunnattoman isossa salissa, johon mahtuu neljä tuhatta henkeä, ja salin ollessa täpö täynnä juhlapukuista yleisöä. Ensimmäisessä presidenttikirjeessään Seuran jäsenille Annie Besant m. m. huomauttaa, että kaikkien jäsenten velvollisuus – ja ennen kaikkea hänen oma velvollisuutensa presidenttinä – on katsoa, että ajatuksen vapaus säilyy T. S:ssa pyhänä ja loukkaamattomana, mikä ei suinkaan merkitse välinpitämättömyyttä totuutta kohtaan; päinvastoin tulee kaikkien vapaasti tuoda esille, mitä he uskovat ja mitä he tietävät, sillä ainoastaan siten T. S:n oma kokemus- ja tietovarasto lisääntymistään lisääntyy. „Kaikille rauhan ja hyvän tahdon ihmisille minä presidenttinä sanon: tulkaa, tehkäämme yhdessä työtä uskonnollisen Totuuden, uskonnollisen Rauhan ja uskonnollisen Vapauden valtakunnan puolesta – todellisen taivaan valtakunnan puolesta“.

Helsingin teosofiset luennot. Luentokausi alkaa taas sunnuntaina syyskuun 1 p:nä k:lo 11 e. p. p.

„**Salatiede ja salatieteilijät**“. Meiltä on kysytty, eikö pian tule luvattua jatkoa tähän artikkelisarjaan, ja voimme vastata, että ennen vuoden loputtua koetamme kyllä vielä saada ainakin yhden kirjoituksen mahtumaan lehtemme, mutta samalla tahdomme huomauttaa, että tässä numerossa oleva ja kaksi seuraavaa lukua „Näkymättömiä auttajia“ nimistä kirjaa kuuluu sisältönsä puolesta yhtä hyvin „Salatiede ja salatieteilijät“-sarjaan.

Uusia kirjoja. Painosta on nyt valmistunut Annie Besantin ihmeellisen mieltäkiinnittävä ja sisältörikas kirja *Ihminen ja hänen ruumiinsa*, jonka V. Palomaa on suomentanut. Se on 124 sivua paksu teos ja maksaa Smk. 1: 50, korukansissa 2: 50.

V. Kososen kustannuksella on taas ilmestynyt kaksi uutta numeroa „Arvid Järnefeltin julkaisuja“: *Lähestyköön sinun valtakuntasi*, Henry Georgen puhe

maanvapautuksesta (hinta 15 p:ää) ja *Jeesuksen syntyminen ihmisestä ja jumalasta*, kirj. Arvid Järnefelt (hinta 30 p:ää). Meidän täytyy todella onnitella hra Kososta, että hän on ryhtynyt julkaisemaan tätä mainiota sarjaa pikkukirjasia, joita köyhäkin helposti voi hankkia.

Sillä voitto, kellä kunnia. Olemme vastaanottaneet kirjeen (päiv. heinäkuun 12 p:nä) eräältä arvoisalta aatetoverilta, ja hänen pyynnöstään julkaisemme siitä seuraavat otteet: „Lehden viime numerossa oli kirjoitus, joka ei mene mielestäni, – „Käsitysten selvittämiseksi“. Toivon, että joku kykenevä henkilö ottaisi vaivakseen kohta kohdalta näyttämään vääriksi kaikki valheet ja pyhyiden loukkaukset, joita kirjoitus sisälsi. Omasta puolestani kysyn: kuinka Omantunnon toimitus saattaa ottaa palstoilleen kyhäelmiä, jotka puolustavat kaikenlaisia rikoksia? Tahtooko se siten hankkia tilauksia? Jokainen tietää, että langennut on rakkaudella nostettava ylös valoon, mutta vaarallista on ruveta itse pimeyden puoltajaksi. Aate luulee voivansa mustan moraalinsa tueksi vedota karman monimutkaiseen lakiin, jota ainoastaan Mestari voi täysin oivaltaa. Aviorikosta ei ole hänen mielestään olemassa, se on muutta mutkitta hyve ja apu ihmiskunnalle. Suuren Mestarin sanat „*yksi mies ja yksi vaimo*“ eivät hänelle merkitse mitään. Muistakoon jokainen, ettei Jumalan valtakuntaan pääse minkään himonsa orja. Teosofi tietää, mitä „Jumalan valtakunta“ on. Aate halveksii ylimielisesti niitä teosofejia, jotka vielä ovat kirkon kahleissa, mutta totta on, että kirkossa on ihmisiä, jotka ovat paljon puhtaampia ja lähempänä Jumalan valtakuntaa kuin me, teosofin nimeä kantavat. Älkää istuttako myrkkyyä, saarnatkaa kieltäytymistä avioliitossa ja sen ulkopuolella ja ehdotonta puhtautta, sitä pyytää yksi teosofian totuuden etsijä.

A. G.“

Olemme jo yksityisesti vastanneet tähän kirjeeseen. Olemme huomauttaneet, että teosofinen sananvapaus vaatii, että eri ääniä pääsee kuuluville. Ja mitä pahaa siinä on, että ihminen ilmituo rehellisen katsantokantansa? Olemmeko siksi lapsen kannalla vielä, ettemme kykene katselemaan ja arvostelemaan asioita eri puolilta? Yhtä paljon kuin kunnioitamme A. G:n kantaa yhtä paljon voimme kunnioittaa Aatteen mielipiteitä. Kun toisistaan poikkeavat mielipiteet törmäävät yhteen, on tuloksena totuus, sanoo ranskalainen sananlasku. Ja mitä siihen tulee, että olisi kirjoitettava Aatteen yllämainittua artikkelia vastaan, on se mielestämme jo tapahtunut. Vai eikö Pekka Ervastin samassa numerossa oleva artikkeli „Rikollisuus ja musta magia“ puhunut samoista asioista, vaikka toisella tavalla? Lukija oli oman kokemuksensa valossa tilaisuudessa punnitsemaan erilaisia näkökantoja ja siitä punnitsemisesta saattoi sitten totuus omalla tavallaan kuvastua hänen mieleensä! Tehtävämme on juuri saada ihmisiä ajattelemaan. Ja siinä suhteessa uskomme, että Aate on meille kaikille suureksi hyödyksi.

Adeпти-ihminen paavina. Tibetissä, jossa buddhamuskolla on ulkonaisesti melkein roomalaiskatollinen muoto, on, kuten jotkut lukijamme ehkä tietänevät, kaksi paavia, *Dalai Lama* Lhassa'ssa ja *Tashi Lama* Tashi Lumpo'ssa. Näistä on, kuten Madame Blavatsky sanoi, edellinen ainoastaan ulkonainen eli muodollinen pää, jota vastoin muukalaisilta salassa pysynyt Tashi Lama on lamaismiin varsinainen pyhä johtaja. Ettei tämä H. P. B:n lausunto ollut perätön, sen on nyt todistanut maailmankuulu ruotsalainen tutkimusmatkailija *Sven Hedin*, jonka harvinaisen suotuisa karma on saattanut Tashi Laman kaupunkiin ja hänen puheilleen. Ja Sven Hedinin kuvauksesta päättäen Tashi Lama ei ole mikään tavallinen ihminen, vaan epäilemättä adeпти eli mestarisielu, joka niinkuin lamaistit uskovat ruumistuu uudelleen ja uudelleen johtamaan lamaistista maailmaa. Näin kuuluvat hänen ovat sanansa Svenska Dagbladet'issa, jotka Nya Pressen on toistanut:

„Ihmeellinen, unohtumaton Tashi Lama, ei koskaan hän muististani häivy! Hän täytti äsken 25 vuotta; hän lahjotti silloin rikkaita antimia kaikille lamalaisille temppeleille; erityinen suurlama lähetettiin Ladak'in luostariin. Itse hän istuu akkunakomerossaan niin yksinkertaisena ja vaatimattomana ja kuuntelee tuulen huminaa katon liehuissa lipuissa ja katselee laaksoa allaan. Ei koskaan ihminen ole tehnyt minuun niin syvää ja unohtumatonta vaikutusta. Ei jumalana ihmisen haamussa, vaan jumalallisena puhtaana, viattomana ja täydellisenä ihmisenä. Hänen katsettaan ei voi koskaan unohtaa, enkä koskaan ole nähnyt semmoista hymyilyä, niin hienopiirteistä suuta, niin yleviä ja jaloja kasvoja, joista vain säteilee kokonainen maailma hyvyttä ja ihmisrakkautta. Ken hän lieneekin, mies hän on erinomainen, harvinaisen, ainoa laatuaan. Niin pehmeä, niin hieno, niin jalo puheissaan, esim. puhuessaan Europan kuninkaista. Hymy ei hetkeksikään jätä hänen huuliaan, ja se yltyi joka kerta kun katseemme kohtasivat toisiaan, ja hän nyökäytti päätään niin ystävällisesti, niin lempeästi kuin jos hän olisi tahtonut sanoa: „ole varma siitä, että olen paras ystäväsi“. Tämä hymy, nämä äärettömän hienot suupielet tuskin näkyvine viiksineen, niin, tämä ihmeellinen hymy ei koskaan jätä minua niin kauan kuin elän, se on ihmeistä suurin mitä nähnyt olen – koko Tibetti ja Brahmaputra ovat merkityksettömiä sen rinnalla.“

Kolmekymmentä vuotta sitten olisi tämmöinen kuvaus yltympäri kristikuntaa leimattu julkeaksi jumalanpilkaksi ja valheelliseksi liiotteluksi. Nyt ainakin ne, jotka ovat tutustuneet teosofian suurenmoiseen maaimankatsomukseen, ymmärtävät, että Sven Hedinin ihailu on aivan luonnollinen, kun hän, joka nähtävästi itse on sydämellinen ja vilpittömän ihminen, on saanut nähdä adeпти-ihmisen kasvoista kasvoihin. Ja iloisella aavistuksella maailman teosofit jäävät odottamaan, mitä seurauksia tälläkin merkillisellä kohtauksella saattaa olla länsimaitten henkiselle elämälle.

Erratum. „Enkelten lankeemus“ nimisen kirjan „geologisen taulun“ ajanlaskuihin on pujahtanut ikävä erehdys, jonka tarkkaavainen lukija muutenkin tekstin nojalla

on voinut huomata. Ensimmäisessä esitelmässä luetaan, että yli 300 miljoonaa vuotta on nyt kulunut siitä, jolloin ensimmäinen rotu ilmestyi maan päälle. Tämä on Salaisen Opin tiedonanto. Mutta geologisessa taulussa sanotaan, että ensimmäinen eli arkainen aika olisi kestänyt yli 300 milj. vuotta. Tämä on tietysti väärin. On oleva: *yli 170 miljoonaa vuotta*. Sitä paitsi on jäänyt taulussa mainitsematta, että palaiozoinen aika H. P. B:n mukaan kesti noin 103 miljoonaa vuotta, ja mesozoinen noin 36 miljoonaa. Pyydämme, että kysymyksessä olevan kirjan lukijat hyväntahtoisesti ottaisivat tämän huomionsa.

Omatunto 1907, N:o 8, Helsingissä, elokuun 15 p:nä 1907, s. 203-204.